

11. *toho, čo počuje, aby hovoriacemu dobre rozumel, nemôže vnímať „vychutnávať“ moduláciu prejavu*

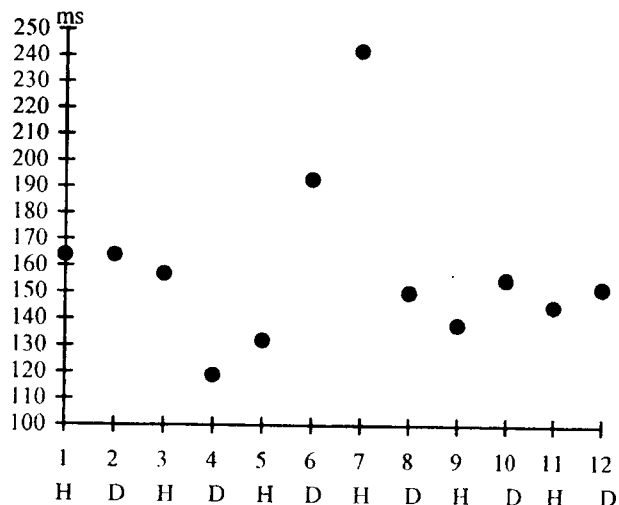
$$5,071 : 35 = 0,1448 = 145 \text{ ms}$$

12. *(melodický pohyb, melodické vlnenie, prízvuk, pauzy, tempo reči)*

$$3,651 - (0,091 + 0,107 + 0,108) = 3,345$$

$$3,345 : 22 = 0,152 = 152 \text{ ms}$$

GRAF porovnania priemerného času (potrebného na realizáciu 1 slabiky) v hlavnej a doplnujúcej informácii:

H – hlavná informácia
D – doplnujúca informácia

Pravda, je to len malá sonda, podľa výsledkov ktorej možno predpokladať, že touto zmenou v trvaní (porovnáваме priemerný čas [s] potrebný na realizáciu 1 slabiky) sa signalizujú hranice medzi hlavnými a doplnenými údajmi sémantickej informácie. To len dokazuje, že tempo sa uplatňuje nielen ako štylizujúci činiteľ (paralingválny prostriedok), ale zasahuje pri výstavbe texte (v rámci jeho zvukovej realizácie) do intralingválnej zóny. Tempo je tým suprasegmentom, ktorý považujeme za jednorvkovú prienikovú množinu intra- a paralingválnych prostriedkov. Tempo spolupracuje pri naznačení

diferenciácie sémanticko-syntaktických mikrokompozičných a makrokompozičných zložiek textu (Sabol, 1989). Tempo teda podporuje suprasegmenty s gramatizujúcou funkciou.

Dá sa namietat', ako môžeme hovoriť o tempe v súvislosti s intralingválnou zónou, keď za jazykové prostriedky v akusticko-auditívnom type komunikácie považujeme fonické prvky tvoriace súčasť jazykového znaku (Sabol, 1989). Vychádzajúc z bilaterálnej teórie jazykového znaku, t. j. akceptujúc spätosť obsahu a formy, práve z toho dôvodu, že I₁ je súčasťou jazykového znaku, musíme za výraz považovať všetko, čo patrí ku komunikačným prostriedkom, t. j. celý rečový signál aj s realizovanými intonačnými zložkami, pretože za jazykový znak pokladáme to, čo má formu, vnímateľnú zmyslami. Ak sú suprasegmentálne fonické prostriedky diferenciátormi významu, zasahujú do intralingválnej zóny. Pravda, okrem týchto zložiek signálu sa na suprasegmentálne fonické prostriedky navrstvujú para- a extralingválne prvky.

Literatúra

- ECO, U.: Paramètres de la semiologie théâtrale. In: Sémiologie de la représentation. Bruxelles 1975.
- KOLŠANSKIĬ, G. V.: Paraligvistika. Moskva 1974.
- MISTRÍK, J.: Štylistika slovenského jazyka. 2. vyd. Bratislava, Slovenské pedagogické nakladateľstvo 1977. 450 s.
- MISTRÍK, J.: Štylistika. Bratislava, SPN 1985. 582 s.
- MISTRÍK, J.: Rétorika. 3. vyd. Bratislava, Slovenské pedagogické nakladateľstvo 1987. 207 s.
- SABOL, J.: Prozodická sústava slovenčiny. 1. vyd. Bratislava, Metodicko-výskumný kabinet Československého rozhlasu 1977. 97 s.
- SABOL, J.: Zvuková štylistika a štylistika zvuku. In: Textika a štylistika. Zborník príspevkov z celoštátnej štylistickej konferencie Bratislava 1986. Red. J. Mistrík. Bratislava, Univerzita Komenského 1989, s. 187–194.

Zastúpenie lexikálnych prevzatí z latinčiny a z gréčtiny v súčasnej slovenčine

Lubica Dvornická

Jazykovedný ústav L. Štúra SAV, Bratislava

Témou našej práce sú lexikálne prevzatia (LP) z klasických jazykov – z latinčiny a z gréčtiny. Jej jadrom bude ich štatistické spracovanie na istej